

**Euroopan unionin
neuvosto**

**Bryssel, 20. toukokuuta 2021
(OR. en)**

8966/21

**COHAFA 51
DEVGEN 100
ONU 50
COVID-19 215
COAFR 133
MOG 44
MAMA 85
COASI 70
COLAC 37
COJUR 11
PROCIV 61
RELEX 455**

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	8725/21
Kom:n asiak. nro:	COM(2021) 110 final
Asia:	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle "EU:n humanitaarinen toiminta: uudet haasteet, samat periaatteet" – Neuvoston päätelmät (20. toukokuuta 2021)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3795. istunnossaan 20. toukokuuta 2021 hyväksymät neuvoston päätelmät komission tiedonannosta Euroopan parlamentille ja neuvostolle "EU:n humanitaarinen toiminta: uudet haasteet, samat periaatteet".

Neuvoston päätelmät
komission tiedonannosta Euroopan parlamentille ja neuvostolle
"EU:n humanitaarinen toiminta: uudet haasteet, samat periaatteet"

1. Neuvosto on tyytyväinen komission oikea-aikaiseen tiedonantoon Euroopan parlamentille ja neuvostolle EU:n humanitaarisesta toiminnasta ottaen huomioon maailmanlaajuisesti kasvavat humanitaariset haasteet sekä rahoituksen että avun toimittamisen osalta. Neuvosto ilmaisee vakavan huolensa humanitaaristen tarpeiden ennennäkemättömästä laajuudesta, humanitaarisen avun toimintatilan kaventumisesta ja kasvavasta rahoitusvajasta. Covid-19-pandemia on pahentanut merkittävästi konfliktien, ilmastonmuutoksen, väestönpaineen, pakkomuuton, epäonnistuneen tai heikon hallinnon sekä lisääntyvien kansainvälisen humanitaarisen oikeuden rikkomusten vaikutuksia. Kaikki nämä tekijät vaikuttavat erityisesti haavoittuvassa asemassa oleviin väestöryhmiin.
2. Neuvosto vahvistaa, että humanitaarista apua koskeva eurooppalainen konsensus on pätevä ja tarkoituksenmukainen, ja toistaa, että on tärkeää, että EU:n humanitaarista apua annetaan tarveperusteisesti ja humanitaarisen avun periaatteiden eli inhimillisyyden, puolueettomuuden, tasapuolisuuden ja riippumattomuuden mukaisesti.
3. Neuvosto korostaa Yhdistyneiden kansakuntien keskeistä koordinoitiroolia humanitaarisiin kriiseihin reagoimisessa tehokkaan monenvälisyyden ja kumppanuuksien hengessä. Se korostaa, että on tärkeää tehdä tiivistä yhteistyötä keskeisten kumppanien kanssa ja ottaa mukaan myös kansainväliset ja paikalliset humanitaariset kansalaisjärjestöt ja kansalaisyhteiskunta. Se tunnustaa Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun kansainvälisen liikkeen merkityksen periaatteellisen humanitaarisen avun edistämisessä ja toimittamisessa.

4. Neuvosto korostaa, että kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittaminen on ennakkoodellytys vaikuttavalle ja tehokkaalle humanitaariselle avulle aseellisissa konflikteissa, kriisistä kärsivän väestön kärsimyksen lievittämiselle ja paremman suojelun takaamiselle. Näin ollen neuvosto korostaa, että on tärkeää asettaa kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittaminen ja noudattaminen johdonmukaisesti EU:n ulkoisen toiminnan keskiöön – kuten kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamisen edistämistä koskevissa EU:n suuntaviivoissa todetaan – sekä varmistaa siviilien ja siviili-infrastruktuurin suojelu, tukea ja edistää periaatteellista humanitaarista toimintaa ja suojata humanitaarisen avun toimintatila. Neuvosto korostaa lisäksi tarvetta varmistaa turvallinen ja esteetön pääsy avun tarpeessa olevan väestön luo sekä humanitaaristen ja terveydenhuollon työntekijöiden turvallisuus. Se tukee kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamisen kehyksen vahvistamista edelleen humanitaarisesta avusta ja kansainvälisestä humanitaarisesta oikeudesta marraskuussa 2019 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti. Neuvosto kannustaa tehostamaan toimia, joilla varmistetaan tarvittaessa tehokas EU:n koordinointi kansainvälistä humanitaarista oikeutta koskevissa asioissa sekä sisäisesti että ulkoisesti, mukaan lukien kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkausten parempi seuranta ja tällaisten tekojen tuomitseminen, mukaan lukien siviileihin, humanitaariseen avustushenkilöstöön ja lääkintähenkilöstöön, terveydenhuollon tiloihin ja kouluihin kohdistuvat hyökkäykset.
5. Neuvosto korostaa, että on kiireellisesti tehostettava maailmanlaajuisia toimia humanitaarisen toiminnan resurssipohjan lisäämiseksi merkittävästi ja että on tärkeää toimittaa humanitaarinen apu tehokkaammin käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Neuvosto kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan humanitaarisen rahoituksen lisäämisen, jotta EU voi säilyttää johtavan asemansa maailmanlaajuisten avunantajien keskuudessa ja varmistaa humanitaarisen rahoituksen kestävämmän ja tasapainoisemman jakautumisen EU:ssa. Neuvosto kehottaa mahdollisia ja uusia avunantajia antamaan periaatteellisella tavalla panoksensa YK:n koordinoimaan humanitaarisen avun järjestelmään. Lisäksi neuvosto kehottaa komissiota ja korkeaa edustajaa ottamaan periaatteellisen humanitaarisen toiminnan tukemisen johdonmukaisesti esille asianomaisten kolmansien maiden kanssa käymässään vuoropuhelussa. Neuvosto kannustaa jäsenvaltioita ja komissiota tehostamaan vuoropuhelua YK:n järjestelmän kanssa humanitaaristen resurssien priorisoinnista. Neuvosto on tyytyväinen myös jäsenvaltioiden ja komission työhön, jolla pyritään mobilisoimaan periaatteellista lisärahoitusta kansainvälisiltä rahoituslaitoksilta ja yksityiseltä sektorilta, myös innovatiivisilla rahoitusmalleilla, vahingon välttämiseen perustuvan lähestymistavan pohjalta.

6. Neuvosto ilmaisee tukensa humanitaaristen kumppanien kanssa tehtävien monivuotisten ja joustavien rahoitusjärjestelyjen käytölle. Se on tyytyväinen komission sitoumukseen tehostaa tällaisia toimia ja korostaa, että on tärkeää tarjota laadukasta rahoitusta nk. uuden diilin mukaisesti. Neuvosto kannustaa humanitaarisia järjestöjä käyttämään edelleen innovatiivisia ratkaisuja ja digitaalisia välineitä toimiensa tehokkuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi. Neuvosto vahvistaa, että humanitaarisissa yhteyksissä tarvitaan vastuullista ja eettistä tiedonhallintaa vahingon välttämisen periaatteen mukaisesti, myös kaikissa yhteyksissä, joissa humanitaarista apua varten käytetään digitaalisia ratkaisuja.
7. Neuvosto korostaa tarvetta lisätä tukea paikallisille ja kansallisille toimijoille ja tunnustaa niiden tietämyksen ja kokemuksen etulinjan toimijoina, jotka ovat paikan päällä ennen hätätilanteita, niiden aikana ja niiden jälkeen. Se muistuttaa, että tarvitaan koordinoituja tarvearviointoja, joissa hyödynnetään näiden paikallisten toimijoiden valmiuksia. Neuvosto kannustaa lisäämään investointeja paikallisiin kansalaisjärjestöihin, myös paikallisiin naisten johtamiin ja naisten oikeuksia edistäviin järjestöihin, sekä edistämään tasapuolisia kumppanuuskäytäntöjä. Neuvosto korostaa, että on tärkeää vahvistaa tarvittaessa kansallisia avustusrakenteita, verkostoja ja instituutioita, muun muassa kansalaisjärjestöjä, uskonnollisia järjestöjä ja hyväntekeväisyysjärjestöjä sekä niiden kumppaneita. Se korostaa myös, että paikallisten toimijoiden tukeminen on tärkeä keino parantaa ihmisten mahdollisuuksia saada oikea-aikaisia ja asianmukaisia palveluja, joilla voidaan vastata väestön tarpeisiin uusissa, pitkittyneissä ja unohdetuissa kriiseissä.

8. Neuvosto ilmaisee syvän huolensa ilmastonmuutoksen vaikutuksista humanitaariseen toimintaan, on tyytyväinen ennakoivaan humanitaariseen toimintaan ja kehottaa laajentamaan sitä. Neuvosto vahvistaa, että riskinarvioinnissa ja -analyyseissa on otettava huomioon humanitaariset toimet ja täydennettävä johdonmukaisesti tarveperusteista lähestymistapaa. Ilmasto- ja ympäristötoimien ja -toimijoiden vahvistaminen humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan jatkumoon perustuvassa lähestymistavassa on olennaisen tärkeää haavoittuvassa asemassa olevien yhteisöjen selviytymiskyvyn kehittämiseksi ja parantamiseksi ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevan EU:n uuden strategian mukaisesti. Neuvosto tukee voimakkaasti tiedonannon tavoitetta sisällyttää ilmastonmuutoksen ja ympäristön pilaantumisen kielteisiin vaikutuksiin reagointi osaksi humanitaarisen avun suunnittelua ja toimittamista. Se antaa tukensa myös sitoumukselle tukea humanitaaristen kumppanien pyrkimyksiä pienentää ympäristöjalanjälkeään.
9. Neuvosto vahvistaa, että humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan jatkumoon perustuvaa lähestymistapaa on sovellettava ja se on otettava käyttöön johdonmukaisemmin ja toimivammin. Se korostaa, että eri toimijoiden on toimittava koordinoitusti kunnioittaen täysimääräisesti humanitaarisia periaatteita humanitaarisen avun antamisessa ja noudattaen täysimääräisesti toimeksiantojaan ja tavoitteitaan. Tällä lähestymistavalla pyritään siirtymään lyhyen aikavälin toimista pitkän aikavälin kehitykseen edistämällä kestäviä ratkaisuja, joilla puututaan konfliktien ja pitkittyneiden kriisien perimmäisiin syihin. Neuvosto kannustaa laatimaan yhteisiä analyyskejä tarpeista ja haavoittuvuuksista sekä tarvittaessa EU:n omien politiikkojen ja toimien yhteisestä suunnittelusta ja ohjelmasuunnittelusta. Neuvosto vahvistaa, että konfliktinäkökohdat huomioon otettava lähestymistapa on tärkeä, jotta ulkoinen apu ei pahenna konflikteja ja kriisejä. Tähän jatkumoon perustuvaa lähestymistapaa edistävän EU:n toiminnan on perustuttava muun muassa niiden maiden näkemyksiin, joissa lähestymistapaa kokeillaan, sekä niistä saatuihin kokemuksiin ja levitettävä niitä.

10. Neuvosto on tyytyväinen komission rooliin edelläkävijänä mitä tulee erityisesti tytöille hätätilanteissa annettavan koulutuksen integroimiseen osaksi humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan jatkumoon perustuvaa lähestymistapaa. Neuvosto vahvistaa olevansa sitoutunut lisäämään rahoitusta osallistavaan elinikäiseen oppimiseen sekä turvalliseen, tasapuoliseen ja laadukkaaseen koulutukseen kaikilla tasoilla hätätilanteissa ja kriisitilanteissa koulutuksesta hätätilanteissa ja pitkittyneissä kriiseissä marraskuussa 2018 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti. Neuvosto on myös tyytyväinen komission sitoumukseen jatkaa aihekohtaisten politiikkojen kehittämistä sellaisilla aloilla kuin terveys, suojelu, sukupuoli, vammaisuus, elintarvikkeet ja ravitsemus – kouluruoka mukaan luettuna – majoitus, vesi, sanitaatio ja hygienia, katastrofivalmius ja riskien vähentäminen sekä avuntoimitusmenetelmät. Lisäksi neuvosto on tyytyväinen siihen, että tiedonantoon on sisällytetty mielenterveys ja psykososiaalinen tuki sekä hyvinvointi, ja kannustaa kaikkia EU:n humanitaarisia toimijoita sisällyttämään nämä tekijät suunnittelunsa ja ohjelmasuunnittelunsa rakenteisiin.
11. Neuvosto vahvistaa, että ihmiset ovat EU:n humanitaarisen toiminnan keskiössä, ja korostaa olevansa sitoutunut vastaamaan konflikteista ja humanitaarisista kriiseistä kärsivien henkilöiden tarpeisiin ja suojelemaan heidän oikeuksiaan ja ihmisarvoaan. Ihmiskeskeiseen lähestymistapaan kuuluu sellaisten erityisryhmien huomioon ottaminen, joihin kohdistuu suurempia riskejä, kuten naiset, lapset ja nuoret, ikääntyneet, uskonnollisiin ja etnisiin vähemmistöihin kuuluvat henkilöt, vammaiset henkilöt, pakkosiirtolaiset ja pakolaiset. Neuvosto korostaa tarvetta edistää asianomaisten henkilöiden merkityksellistä ja aktiivista osallistumista heitä koskeviin päätöksiin. Neuvosto vahvistaa, että on erittäin tärkeää tukea ihmisiä pakkomuuton yhteydessä riippumatta siitä, ovatko sen syyt luonnollisia vai ihmisen aiheuttamia. Neuvosto korostaa, että kansainvälisen yhteisön on edelleen puututtava muuttoliikkeen perimmäisiin syihin ja maan sisällä siirtymään joutuneiden henkilöiden ja vastaanottavien yhteisöjen tarpeisiin pyrkien vahvistamaan tarjottavaa suojelua ja apua sekä edistämään kestäviä ratkaisuja.

12. Neuvosto toistaa sitoumuksensa naisten ja tyttöjen tarpeisiin vastaamiseen ja heidän oikeuksien suojaamiseen sekä sukupuolten tasa-arvon edistämiseen, ja kehottaa kaikkia humanitaarisia toimijoita sisällyttämään tämän näkökulman toimiinsa myös Naiset, rauha ja turvallisuus -toimintaohjelman mukaisesti. Neuvosto korostaa, että on tärkeää vastata naisten, miesten, tyttöjen ja poikien suojelutarpeisiin, ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita työskentelemään aktiivisesti haavoittuvuuden ja riskialttiuden vähentämiseksi muun muassa ehkäisemällä ja lieventämällä seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan väkivallan, hyväksikäytön ja haitallisten käytäntöjen vaikutuksia.
13. EU on edelleen sitoutunut kaikkien ihmisoikeuksien edistämiseen, suojeluun ja toteuttamiseen sekä Pekingin toimintaohjelman ja kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin (ICPD) toimintaohjelman ja niihin liittyvien tarkistuskokousten tulosten täydelliseen ja tehokkaaseen täytäntöönpanoon ja tässä yhteydessä seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin. Edellä esitetty huomioon ottaen EU vahvistaa olevansa sitoutunut edistämään ja suojelemaan jokaisen yksilön oikeutta hallita täysin omaan seksuaalisuuteensa ja seksuaali- ja lisääntymisterveyteensä liittyviä kysymyksiä ja päättää niistä vapaasti ja vastuullisesti ilman syrjintää, pakottamista tai väkivaltaa, sekä kyseisen oikeuden toteutumiseen. Lisäksi EU korostaa, että kaikilla pitäisi olla mahdollisuus saada kohtuulliseen hintaan laadukasta ja monipuolista seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvää tietoa, koulutusta, kattava seksuaalikasvatus mukaan lukien, ja terveydenhoitopalveluita.

14. Neuvosto vahvistaa olevansa sitoutunut välttämään tai ainakin lieventämään EU:n rajoittavien toimenpiteiden mahdollisia tahattomia kielteisiä vaikutuksia periaatteelliseen humanitaariseen toimintaan. Neuvosto toistaa, että EU:n rajoittavat toimenpiteet ovat kaikkien kansainväliseen oikeuteen perustuvien velvoitteiden mukaisia, erityisesti ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden, kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja kansainvälisen pakolaisoikeuden mukaisia. Se korostaa, että on tärkeää noudattaa EU:n pakotepolitiikassa täysimääräisesti humanitaarisia periaatteita ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta muun muassa sisällyttämällä tilanteen mukaan johdonmukaisesti humanitaarisia poikkeuksia EU:n rajoittavien toimenpiteiden järjestelmiin ja varmistamalla, että on olemassa tehokkaat puitteet, joiden ansiosta humanitaariset järjestöt voivat hyödyntää näitä poikkeuksia. Neuvosto toteaa, että humanitaarisille järjestöille on annettava lisää käytännön tukea ja/tai ohjausta niiden oikeuksien ja vastuiden osalta EU:n eri pakotejärjestelmissä ja että kaikkien humanitaariseen apuun osallistuvien osapuolten välistä vuoropuhelua on edelleen edistettävä. Neuvosto harkitsee mahdollisuutta käyttää vakavia kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkauksia perusteena EU:n pakotejärjestelmiin sisällyttämiselle, kun se on tarkoituksenmukaista eikä rajoita humanitaarisen avun toimintatilaa.
15. Neuvosto kannustaa EU:ta ja jäsenvaltioita vahvistamaan Team Europe -lähestymistapaan perustuvaa yhteistyötä ja koordinointia, jotta voidaan varmistaa yhteiset ja johdonmukaiset tulokset ja suurempi vaikutus ja taata siten, että EU pysyy johtavana kumppanina. Samassa hengessä neuvosto suhtautuu myönteisesti ehdotukseen perustaa Euroopan humanitaarisen avun valmiudet, jotta voidaan tehostaa EU:n osallistumista humanitaaristen avustustoimien puutteiden korjaamiseen tarpeiden perusteella, mikä mahdollistaa humanitaarisen avun nopean toimittamisen täysin koordinoitusti ja ilman päällekkäisyyksiä olemassa olevilla mekanismeilla. Se kannustaa komissiota kuulemaan jäsenvaltioita valmiuksien perustamiseksi ja vuoropuhelun varmistamiseksi YK:n ja asiaankuuluvien humanitaaristen kumppanien kanssa.
16. Neuvosto tukee EU:n sitoutumista humanitaariseen apuun ja keskeistä roolia siinä sekä jatkuvaa vuoropuhelua jäsenvaltioiden ja humanitaaristen kumppanien kanssa. Neuvosto on tyytyväinen komission aikomukseen järjestää Euroopan humanitaarisen avun foorumi, jolla edistetään korkean tason strategista keskustelua humanitaarisista kysymyksistä ja jatkuvaa vuoropuhelua sen keskeisten kumppaneiden kanssa YK:n järjestelmässä, kansainvälisissä järjestöissä, Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun kansainvälisessä liikkeessä ja kansalaisyhteiskunnassa sekä muiden avunantajien kanssa.